

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep

0030 OSLO

Deres ref.:
200501786

Vår ref.:
OTHER-2006/000485

Oslo, 1. mars 2007

Offentlig høring av NOU 2006:18 "Et klimavennlig Norge" - høringsuttalelse fra Innovasjon Norge til Miljøverndepartementet

Næringsmessige muligheter og utfordringer knyttet til håndtering av klimautfordringene

Klimautfordringene vil i økende grad fremover påvirke samfunnsutviklingen og næringslivets rammebetingelser. For næringslivet vil det skje en endring mht. betingelsene for utslipp av klimagasser og energibruk. Dette kan være knyttet til direkte tiltakskostnader for reduksjon av klimagassutslipp eller økte avgifter på slike utslipp, endret sammensetning av økonomisk vekst, næringsstruktur og konkurranseforhold, samt tilpasningskostnader knyttet til infrastrukturinvesteringer, veier, bygninger mv for å ta høyde for klimaendringer.

Norsk deltakelse i EUs klimakvotesystem fra 2008 vil påvirke rammebetingelsene for kvotepliktige bedrifter (og deres kunder og underleverandører). Eventuelle ulikheter mellom det norske kvotesystemet og EUs kvotesystem vil påvirke bedriftenes konkurransesituasjon og deres incentiver til omstilling. Ved utforming av fremtidige systemer for tildeling og omsetning av utslippkvoter og øvrig virkemiddelbruk, er det viktig å hensynta hvordan disse skaper gode incentiver for innovasjon på klimaområdet.

Klimautfordringene vil kunne gi store næringsmessige muligheter på områder hvor Norge har særlige fortrinn. Sammensetningen av den globale energiforsyningen endrer seg og alternativ energi som ikke gir klimagassutslipp, er i sterk utvikling. Det vil være interessante muligheter bl.a knyttet til utvikling og kommersialisering av ny teknologi innen håndtering av CO₂ og andre klimagasser, samt utvikling av ny energiteknologi relatert til nye og fornybare energikilder.

Klimautfordringene stiller store krav til internasjonalt politisk samarbeid. Dette er utfordrende og tidkrevende prosesser. Det er derfor viktig at næringslivet - i samspill med forskningsmiljøene - tar en offensiv rolle i utvikling, kommersialisering og implementering av ny teknologi som bidrar til reduserte klimagassutslipp.

Utvalgets helhetsløsning og forslag til tiltak

Utvalget peker på at Norge har en viktig rolle å spille i realiseringen av det globale teknologiløftet (akselerasjon av teknologiutviklingen) som klimautfordringene fremtvinger. Det anbefales noen få, men store og robuste teknologisk baserte tiltak som også utvalget anser som politisk realiserbare ved at det er lagt vekt på kostnadseffektivitet og på relativt kjent teknologi (eller teknologi som man mener lar seg kommersialisere innenfor tidshorisonen). Kostnadsutviklingen og rammebetingelsene for nye teknologier f.eks. kvotepris for klimagassutslippene, omtales som kritisk for konkurranseevne og markedspotensial.

Etter vår oppfatning er helhetsløsningen og tiltakene vel begrunnet. De nevnte teknologiområdene er i stor grad sammenfallende med de områder som Innovasjon Norge har valgt å fokusere på og allerede arbeider med. Nye fornybare energikilder og ny energiteknologi er viktige områder i vår satsing på energi og miljø. Innovasjon Norge er videre sterkt involvert i ulike innovasjonsaktiviteter i maritim sektor. Utviklingsaktiviteter knyttet til lavutslippss fartøy vil være et viktig område fremover.

Utvalgets rapport og anbefalinger er tydelige på det langsiktige markedspotensialet og dagens utfordringer på forskningsfronten, men også at innovasjonspolitikken og klimapolitikken påvirker hverandre gjensidig både mht. muligheter og utfordringer.

For å realisere markedspotensiale vil vi imidlertid understreke betydningen av at det legges til rette for kommersialisering av ny teknologi og at næringslivet engasjerer seg og har et globalt perspektiv. Deler av næringslivet er allerede sterkt orientert mot de nye mulighetene f.eks. Aker Kværner innen CO₂-håndtering og REC innen solenergi. Utfordringen blir å bidra til en bred involvering og betydelig økning i denne type innovasjon og kommersialisering innen klimavennlig teknologi. Det vil bl.a være viktig å stimulere til samarbeid mellom de store og internasjonalt ledende bedriftene, underleverandørindustrien og FOU-sektoren. Dette vil også omfatte samarbeid med kunnskapsmiljøer i utlandet.

Erfaringsmessig tar det ikke bare lang tid fra en god ide til en ferdig utviklet teknologisk løsning, men det tar også ofte lang tid før denne løsningen er bredt implementert i markedet. I tillegg til tidsperspektivet er fasene forbundet med betydelig risiko.

I forbindelse med myndighetenes muligheter for bruk av ulike virkemidler for å bidra til at de foreslåtte tiltakene faktisk blir gjennomført, anbefaler vi derfor et sterkere fokus på de direkte innovasjonsrettede virkemidlene. Innovasjon Norges virkemidler er nettopp rettet inn mot innovasjon og kommersialisering i et internasjonalt perspektiv.

Vi mener videre at potensialet for å styrke Norges omdømme og posisjon som en foregangsnaasjon på miljøområdet er et viktig element som rapporten i liten grad går inn på. Det er en viktig del av Innovasjon Norges overordnede mål å fremme Norges omdømme.

Kort om Innovasjon Norge

Miljøvennlig energi- og miljøteknologi er et eget satsingsområde i Innovasjon Norge. Energi- og miljøperspektivet dekker bl.a renere (ny og fornybar) energiproduksjon og et renere miljø (vann og luft). I 2006 utgjorde den samlede finansieringen av enkelt- og flerbedriftsprosjekter med miljø som formål eller et viktig kjennetegn, i underkant av 600 mill. kroner. For øvrig utgjør prosjekter innen ny og fornybar energi, samt annen miljøteknologi den største sektoren for Innovasjon Norges kontorer i utlandet.

Innovasjon Norge bistår for øvrig næringslivet i forbindelse med utnyttelse av mulighetene innen EØS-finansieringsordningene og EUs strukturfond. Vi vil fremover også fokusere mulighetene innenfor EUs nye innovasjonsprogram, Competitiveness and Innovation Framework Programme (CIP) som bl.a er rettet mot miljø og energi.

Arbeidet på innovasjonssiden koordineres med øvrig virkemiddelapparat bl.a. Forskningsrådet, Enova og Gassnova samt miljøvernforvaltningen SFT og departementer. Samarbeidet er konkretisert med en egen samarbeidsavtale mellom Innovasjon Norge, Forskningsrådet og Enova. Dessuten vil Innovasjon Norge, SFT og Forskningsrådet fremme et felles forslag til myndighetene (MD og NHD) om en nasjonal satsing på miljøteknologi over 10 år fra 2008.

Innovasjon Norge fremmer bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling i hele landet, og utløser ulike distrikters og regioner næringsmessige muligheter gjennom å bidra til innovasjon, internasjonalisering og profilering.

Innovasjon Norge er en sentral aktør i utviklingen og omstilling av det eksisterende næringslivet og ikke minst utvikling av det kommende næringslivet i Norge. Vi har kontorer i alle fylker i Norge og i mer enn 30 land som er de viktigste internasjonale markedene for norsk næringsliv.

Vi tilbyr skreddersydde løsninger innen finansiering, nettverks- og kompetansebygging, rådgivning og eksponering. Hjemhenting av teknologi og kunnskap i et samspill med norske nærings- og kunnskapsaktører er også et fokusert område. Det legges stor vekt på å bidra til utvikling av effektivt samarbeid mellom næringsaktører, FOU-aktører og off. sektor med sikte på økt innovasjon, kommersialisering, internasjonalisering og verdiskaping. Norwegian Centres of Expertise (NCE) og Arena-programmet er eksempler på kraftfulle programmer som er rettet inn mot dette.

Innovasjon Norge fokuserer på å utløse synergier i vekslingsfeltet mellom forskning og det kommersielle, globale markedet. Offentlige og industrielle forsknings- og utviklingskontrakter (OFU/IFU) har vist seg å være effektive virkemidler i denne sammenheng. Det antas å være et betydelig potensiale for økt bruk av disse virkemidlene bl.a innen offentlige grønne innkjøp.

Oppsummering

I den videre oppfølging av Lavutslipputvalgets rapport anbefaler Innovasjon Norge et tydelig fokus på innovasjon og næringsutvikling. Dette gjelder spesielt kommersialisering av modne FoU-prosjekter samt å bringe nylig kommersialiserte teknologier og tjenester ut i det globale miljømarkedet. Innovasjon Norge tilbyr en rekke relevante virkemidler og har allerede et bredt engasjement på området.

Norge har en internasjonalt ledende leverandørindustri i ulike nisjer innenfor marin-, maritim-, petroleum-, prosess- og energiindustrien - og en internasjonalt toneangivende FoU-sektor på flere områder. Gjennom økt vektlegging på miljøteknologi inkl klimavennlig teknologi kan en bidra til videre utvikling og styrking av våre internasjonalt ledende næringsklynger, basert på regionalt utviklet energi- og miljøteknologi.

Innovasjon Norge ønsker å være en pådriver for å følge opp norske myndigheters ambisjoner på miljøsidan.

Gjennom styrking av eksisterende virkemidler kan myndighetene raskt og kostnadseffektivt bidra til, samt spille en internasjonal nøkkelrolle i utviklingen og implementering av teknologi for det globale miljømarkedet
Vi stiller oss til disposisjon for videre utdypning av våre synspunkter.

Med vennlig hilsen
Innovasjon Norge

Gunn Ovesen
Adm. direktør

Ottar Hermansen
Senior rådgiver

Kopi:
Nærings- og handelsdepartementet
Riksrevisjonen